

CILJEVI DRŽAVNIH POMOĆI

- HORIZONTALNI
- SEKTORSKI
- REGIONALNI

HORIZONTALNI CILJEVI

- Istraživanje, razvoj i inovacije
- Zaštita životne sredine
- Spašavanje i restrukturiranje
- Mala i srednja preduzeća
- Zapošljavanje
- Obuka
- ...

SEKTORSKI CILJEVI

- Morski saobraćaj
- Vazdušni saobraćaj
- Kopneni saobraćaj
- (poljoprivreda)
- (ribarstvo)

REGIONALNI CILJEVI

- Manje razvijena područja i izuzetno nizak životni standard, kao i visoka nezaposlenost

HORIZONTALNE DRŽAVNE POMOĆI

DRŽAVNE POMOĆI MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA

PRAVNI OSNOV

- Commission Regulation No 800/2008 on application of Art. 87 and 88 of the Treaty declaring categories of aid compatible with the common market
- Čl. 22 do 25 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

VRSTE POMOĆI

- Pomoć za početna ulaganja
- Pomoć za otvaranje novih radnih mjesta (proizilazi iz projekta početnog ulaganja)
- Pomoć za konsultantske usluge
- Učestvovanje na sajmovima i izložbama

DRŽAVNA POMOĆ ZA POČETNA ULAGANJA

- Početna investicija – ulaganja u osnovna sredstva kod novog postrojenja ili proširenje postojećeg postrojenja
- Materijalna i nematerijalna ulaganja

DRŽAVNA POMOĆ ZA OTVARANJE NOVIH RADNIH MJESTA

- Nova radna mjesta moraju biti otvorena u periodu od 3 godine od dobijanja državne pomoći i ostati najmanje za period od 3 godine.

DRŽAVNA POMOĆ ZA KONSULTANTSKE USLUGE

- Konsultantske usluge spoljnih konsultanata
- Konsultacije ne smiju biti stalni operativni troškovi

POMOĆ ZA UČESTVOVANJE NA SAJMOVIMA I IZLOŽBAMA

- Pomoć samo za prvo učestvovanje na sajmovima i izložbama
- Zakup, postavljanje i održavanje štanda na sajmu i izložbi

Ograničenja

- Ribarstvo
- Ugalj
- Poljoprivreda (primarna proizvodnja)
- Spašavanje i restrukturiranje.

DRŽAVNA POMOĆ ZA SPAŠAVANJE I RESTRUKTURIRANJE

PRAVNI OSNOV

- Saopštenje Komisije o Smjernicama o državnoj pomoći za sanaciju i restrukturiranje preduzeća (2004/C 244/02)
- Čl. 28 do 31 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

PREDUZEĆE U POTEŠKOĆAMA

- Preduzeće izgubilo više od polovine osnovnog – upisanog kapitala i od toga više od $\frac{1}{4}$ u proteklih 12 mjeseci
- Ima status preduzeća u poteškoćama po nacionalnom zakonodavstvu
- Ostali kriterijumi (povećanje gubitka, smanjenje prihoda, povećanje zaliha, povećanje dugova...)

IZUZECI

- Novonastala preduzeća ze prve tri godine postojanja
- Preduzeća koja pripadaju većoj grupi preduzeća

POMOĆ ZA SPAŠAVANJE

- Kredit po tržišnim uslovima ili garancija
- Program restrukturiranja ili likvidacije mora biti pripremljen u roku od 6 mjeseci
- Iznos pomoći ograničena na minimum
- Princip “prvi put-zadnji put”

POMOĆ ZA RESTRUKTURIRANJE

- Pomoć proizilazi iz izvođenja plana restrukturiranja
- Plan restrukturiranja mora biti baziran na tržišnoj analizi
- Plan restrukturiranja mora garantovati mogućnost opstanka preduzeća

PLAN RESTRUKTURIRANJA

- **Kvalifikacija firme u teškoćama**
- **Ponovno uspostavljanje dugoročne rentabilnosti**
- **Sprečavanje nedozvoljenog narušavanja konkurencije**
- **Pomoć ograničena na minimum: stvarni doprinos, bez pomoći**
- **Posebni uslovi**
- **Potpuna implementacija plana restrukturiranja i poštovanje uslova**
- **Monitoring i godišnji izvještaj**

SPECIFIČNI USLOVI

- Šema državne pomoći
- - moguća samo za mala i srednja preduzeća
- Individualna državna pomoć
- - za velika preduzeća
- - preduzećima u sektorima gdje je evidentna prekomjerenost kapaciteta
- - izuzeci od principa “prvi put-zadnji put”

DRŽAVNA POMOĆ ZA ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I INOVACIJE

PRAVNI OSNOV

- Community framework for state aid for research and development and innovation (2006/C 323/01)
- Čl. 26 I 27 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

MJERE DRŽAVNE POMOĆI

- za fundamentalno istraživanje
- za primijenjeno istraživanje
(industrijsko istraživanje)
- za razvojno istraživanje
(eksperimentalno)

DRŽAVNA POMOĆ ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SERDINE

PRAVNI OSNOV

- Guidelines on state aid for environmental protection (2008/C 82/01)
- Čl. 5 do 9 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

NAMJENA DRŽAVNE POMOĆI ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

- za povećanje nivoa i standarda zaštite životne sredine
- za prilagođavanje standardima zaštite životne sredine EU
- za ulaganja u energetske štednje
- za obnovljive izvore energije
- za upravljanje otpadom
- za sanaciju kontaminiranih područja
- za preseljenje privrednog društva
- za studije o životnoj sredini

OPERATIVNE DRŽAVNE POMOĆI ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

- Energetska ušteda
- Obnovljivi izvori energije

DRŽAVNA POMOĆ ZA ZAPOŠLJAVANJE

PRAVNI OSNOV

- Commission regulation No. 800/2008 of 6.August 2008 on application of ART. 87 and 88 of the Treaty declaring categories of aid compatible with the common market
- Čl. 10 do 17 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

PODSTICANJE ZAPOŠLJAVANJA

- **Državna pomoć za zapošljavanje u obliku subvencija zarada**
- **Državna pomoć za kompenzaciju dodatnih troškova zapošljavanja invalida rada**

KOMPENZACIJA DODATNIH TROŠKOVA

- Opravdani troškovi
 - Prilagođavanje radnog mjesta za lice sa invaliditetom
 - Prilagođavanje opreme i prostora za rad lica sa invaliditetom
 - Svi troškovi administracije i prevoz lica sa invaliditetom

DRŽAVNA POMOĆ ZA OBUKU I USAVRŠAVANJE

PRAVNI OSNOV

- Commission regulation No. 800/2008 of 6.August 2008 on application of ART. 87 and 88 of the Treaty declaring categories of aid compatible with the common market
- Čl. 18 do 21 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

VRSTE DRŽAVNIH POMOĆI

- Pomoć za opšte obrazovanje
- Pomoć za posebno obrazovanje

DRŽAVNA POMOĆ ZA KULTURU

PRAVNI OSNOV

- Consolidated version of the Treaty on European Union, Article 107 paragraph 3 point d
- Čl. 32 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

DEFINICIJA

- Državna pomoć za očuvanje kulture i zaštitu kulturne baštine je namijenjena projektima koji su od značaja za razvoj crnogorske kulture.

VRSTE DRŽAVNE POMOĆI ZA KULTURU

- **Državna pomoć za zaštitu domaćeg kulturnog nasljeđa**
- **Državna pomoć za kinematografiju i druge audiovizuelne radove**

DRŽAVNA POMOĆ ZA PROIZVODNJU ČELIKA

PRAVNI OSNOV

- Communication from the Commission: Rescue and restructuring
- Čl. 43 do 45 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

NAMJERA DRŽAVNIH POMOĆI U SEKTORU PROIZVODNJE ČELIKA

- Striktno poštovanje pravila za državne pomoći u sektoru proizvodnje čelika
- Sprječavanje najštetnije pomoći za konkurenciju u tom sektoru (pomoći za investicije i spašavanje i restrukturiranje)

KORISNIK DRŽAVNE POMOĆI

- Preduzeća koja se bave proizvodnjom sirovog željeza, željezne litine, čeličnih i željeznih poluproizvoda...

VRSTE DRŽAVNIH POMOĆI

- Dozvoljene državne pomoći:
 - Za istraživanje i razvoj
 - Za zaštitu životne sredine
 - Za zapošljavanje
 - Za obuku i usavršavanje
 - Za MSP – samo za konsultantske usluge i učestvovanje na sajmovima i izložbama
- Nedozvoljene državne pomoći
 - Za spašavanje i restrukturiranje (izuzetak za CG je Protokol 5 SSP)

DRŽAVNA POMOĆ ZA PROIZVODNJU UGLJA

PRAVNI OSNOV

- Council Regulation (EC) No. 1407/2002 of 23 July 2002 on state aid to coal industry
- Čl. 43 do 45 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

CILJ DRŽAVNIH POMOĆI U SEKTORU PROIZVODNJE UGLJA

- Jačanje energetske bezbjednosti EZ
- Ekonomski i socijalni razvoj područja oštećenih restrukturiranjem

KORISNIK DRŽAVNE POMOĆI

- Preduzeća uključena u proizvodnju uglja i lignita.

VRSTE DRŽAVNIH POMOĆI

- Dozvoljene državne pomoći:
 - Za istraživanje i razvoj
 - Za zaštitu životne sredine
 - Za obuku i usavršavanje
 - Za naknadu dodatnih troškova
- Nedoizvoljene državne pomoći
 - za spašavanje i restrukturiranje
 - Za zapošljavanje
 - Za mala i srednja preduzeća
 - Regionalne pomoći

REGIONALNE DRŽAVNE POMOĆI

REGIONALNE DRŽAVNE POMOĆI

- Manje razvijena područja i izuzetno nizak životni standard, kao i visoka nezaposlenost

Pravni osnov

- Smjernice o nacionalnim regionalnim pomoćima za 2007. – 2013.
- Čl. 34 do 41 Uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći

VRSTE REGIONALNIH DRŽAVNIH POMOĆI

- Za početna ulaganja za otvaranje novih radnih mjesta
- Za unapređivanje razvoja manje razvijenih područja
- Operativna pomoć (izuzetno)

REGIONI

- 87(3)(a) – regioni gdje je ekonomska situacija loša u poređenju sa Evropskoj zajednicom u cjelini, odnosno GDP/per capita ispod 75% prosjeka EZ.
- 87(3)(c) – regioni u državi koji su u lošem položaju u poređenju sa prosjekom u državi

OPERATIVNE DRŽAVNE POMOĆI

- Samo izuzetna pomoć
- Pomoć mora doprinijeti regionalnom razvoju
- Pomoć mora biti srazmjerna nedostacima koji se ublažavaju
- Troškovi moraju unaprijed biti definisani
- Pomoć je samo privremena i njen intenzitet se postepeno smanjuje
- **POMOĆ ZA PODSTICANJE IZVOZA NIJE DOZVOLJENA**

DRŽAVNA POMOĆ I KOMPENZACIJA ZA JAVNE USLUGE (PSO)

- Član 86 (2) Ugovora o osnivanju EZ
- Presuda evropskog Suda pravde u slučaju Altmark Trans C-280/00
- Odluka EK o primjeni člana 86 (2) Ugovora u odnosu na državnu pomoć u formi kompenzacija za javne usluge koja je dodijeljena određenim učesnicima na tržištu kojima je povjereno izvršavanje usluga od opšteg javnog interesa

KOMPENZACIJA ZA JAVNE USLUGE (PSO)

- ne premašuju ono što je neophodno da pokrije troškove koji su nastali tokom isplate obaveza po javnim uslugama
- samo troškovi koji prate usluge od opšteg ekonomskog interesa
- troškovi povezani sa ulaganjima (infrastrukture) mogu se uzeti u obzir kada je to neophodno za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa